

YÖNETMELİK

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden:

**SİVİL HAVACILIKTA EMNİYET YÖNETİM SİSTEMİ YÖNETMELİĞİ
(SHY-SMS)
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; sivil havacılık sektöründe emniyet yönetim sistemine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununa göre yetkilendirilen; hava seyrüsefer hizmet sağlayıcıları, havaalanı işletmecileri, terminal işletmecileri, hava taşıyıcılarına en az yolcu trafik, yük kontrol ve haberleşme ile ramp hizmeti veren yer hizmetleri kuruluşları, ikram üretim ve servis hizmeti veren yer hizmetleri kuruluşları, hava araçlarına hizmet veren akaryakıt kuruluşları, ticari hava taşıma işletmeleri, tip intibak eğitim organizasyonları, uçuş eğitim organizasyonları, onaylı bakım kuruluşları ve onaylı havacılık tıp merkezlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile 10/11/2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Adil kültür: Emniyet kültürü ile değişmeli olarak kullanılan, insanların emniyetle ilgili bilgileri güven içinde paylaşabildikleri ve paylaşmak için teşvik edildikleri ve ödüllendirildikleri, kabul edilebilir ve edilemez davranışlar arasındaki ilkesel ayrımın bilinir hale getirildiği, emniyetli düşünmeyi, sorgulamayı, rehavete karşı direnci, kişisel sorumluluğu ve kurum içi otokontrolü kapsayan bir yaklaşımı,

b) Emniyet: Kabul edilemez risk hasarının giderilmesi amacıyla gerekli önlemlerin alınmasını,

c) Emniyet güvencesi: Kabul edilebilir veya tolere edilebilir emniyet düzeyine ulaşabilmek için bir ürün, hizmet, organizasyon ya da sisteme yeterli güveni sağlayacak tüm planlı ve sistematik faaliyetleri,

ç) Emniyet kültürü: Temel öğeler olarak öğrenmenin, bilgilenmenin, raporlamanın teşvik edilmesinin, uyumlu ve adil olunmasının operasyonel emniyeti sağlayacağını ve geliştireceğini kabul eden davranış biçimini,

d) Emniyet politikası: Kabul edilebilir veya tolere edilebilir emniyetin başarılması için organizasyonun temel yaklaşımının ifadesini,

e) Emniyet risk yönetimi: Risklerin tanımlanarak, analizlerin yapılması, bertaraf edilmesi veya kabul edilebilir bir seviyeye getirilmesini sağlayan yönetim sistemini,

f) Emniyet teşviki: Organizasyon içerisinde gerekli eğitim ve öğretim desteği ile etkin iletişim kanalları vasıtasıyla tüm personelin emniyet yönetim sistemine katılımını artırıcı metotları,

g) Emniyet yöneticisi: Organizasyon içerisinde operasyonel bağımsızlığı bulunan, üst yönetici pozisyonunda gerekli derecede emniyet konularında otorite sağlayan ve direkt olarak sorumlu müdüre bağlı yöneticisi,

ğ) Emniyet yönetim sistemi: Kabul edilebilir veya tolere edilebilir emniyetin sağlanması amacıyla organizasyon tarafından yerine getirilen, emniyet yönetim faaliyetleri olarak tanımlanan sistematik ve kesin yaklaşımı,

h) ESARR: Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatının emniyet düzenleme gerekliliklerini,

ı) EUROCONTROL: Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatını,

i) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürünü,

j) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,

k) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünü,

l) İşletme: Türk Sivil Havacılık Kanununa göre yetkilendirilen; hava seyrüsefer hizmet sağlayıcıları, havaalanı işletmecileri, terminal işletmecileri, hava taşıyıcılarına en az yolcu trafik, yük kontrol ve haberleşme ile ramp hizmeti veren yer hizmetleri kuruluşları, ikram üretim ve servis hizmeti veren yer hizmetleri kuruluşları, hava araçlarına hizmet veren akaryakıt kuruluşları, ticari hava taşıma işletmeleri, tip intibak eğitim organizasyonları, uçuş eğitim organizasyonları, onaylı bakım kuruluşları ve onaylı havacılık tıp merkezlerini,

m) Risk: İnsanların, donanımın ya da yapıların zarar görmesi, kaynakların kaybedilmesine neden olma ya da daha önceden tanımlanmış bir işlevin yerine getirilmesini engelleme ihtimalinin olasılık ve etkinin derecesi olarak ölçülmesini,

n) SMS: Emniyet yönetim sistemini,

o) Tehlike: İnsanların, donanımın ya da yapıların zarar görmesi, kaynakların kaybedilmesine neden olma ya da daha önceden tanımlanmış bir işlevin yerine getirilmesini engelleme potansiyeline sahip durum, nesne ya da faaliyeti, ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte yer almayan tanımlar için, ICAO Doküman 9859 ve EUROCONTROL ESARR-3'ün son revizyonunda, bunlarda olmaması halinde ilgili mevzuat hükümlerinde ve Türkiye'nin üyesi bulunduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan diğer dokümanlarda belirtilen tanımlar esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Emniyet yönetim sistemi

MADDE 5 – (1) İşletmeler bu Yönetmelik hükümlerine göre emniyet yönetim sistemini kurar.

(2) Emniyet yönetim sistemi ile işletmeler tarafından kabul edilebilir operasyonel emniyet seviyesinde faaliyet gösterilmesi ve buna uygun emniyet kültürü ile adil kültürün oluşturulması sağlanır.

(3) Emniyet yönetim sistemi; gerekli organizasyonel yapıları, sorumlulukları, emniyet politikaları ve prosedürlerini de kapsayacak biçimde, emniyetin koordineli ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesini temin etmek için tüm unsurları ile uyumlu ve organize bir şekilde işletmeler tarafından tesis edilir.

(4) Emniyet yönetim sistemi, emniyeti koordineli bir şekilde idare etmek için tüm organizasyon gerekliliklerini karşılayabilecek bir yapıda kurulur.

(5) Emniyet yönetim sistemi, doğmuş veya doğabilecek tehlikeleri ve risk unsurlarını belirleyerek, söz konusu tehlikeleri ve riskleri bertaraf eden veya asgari düzeye indirgeyen operasyonel risk yönetim sistemi olarak kullanılır.

Emniyet yönetim sistemi bileşenleri

MADDE 6 – (1) İşletmeler tarafından oluşturulacak olan emniyet yönetim sistemi, ICAO Doküman 9859'a göre aşağıda tanımlanan dört ana bileşeni ihtiva eder:

- Emniyet politikaları ve hedefleri.
- Emniyet risk yönetimi.
- Emniyet güvencesi.
- Emniyet teşviki.

(2) Emniyet yönetim sistemi kurmakla yükümlü işletmeler, SMS kapsamını yürütmekte oldukları faaliyetlerin karmaşıklığına ve büyüklüğüne, türüne ve karşılaşılabilecekleri tehlikelere, risklere ve organizasyonlarının ölçeğine uygun şekilde oluşturur.

Emniyet politikaları ve hedefleri

MADDE 7 – (1) İşletmeler, emniyet yönetim sistemine yönelik emniyet politikalarını ve hedeflerini belirler. Emniyet politikaları ve hedefleri aşağıdakileri kapsar.

- Yönetimin taahhüdü ve sorumluluğu.
- Yönetici personelin emniyet sorumlulukları.
- Emniyet yöneticisinin atanması.
- SMS uygulama planı.
- Acil durum eylem planının koordinasyonu.
- Dokümantasyon.

Emniyet risk yönetimi

MADDE 8 – (1) Emniyet yönetim sistemi içerisinde işletmeler, emniyet risk yönetimine ilişkin olarak aşağıdaki süreçleri belirler.

- Tehlike ve risk belirleme süreçleri.
- Risk değerlendirme, kontrol ve azaltma süreçleri.

Emniyet güvencesi

MADDE 9 – (1) Emniyet yönetim sistemi içerisinde işletmeler, emniyet güvencesine ilişkin olarak aşağıdaki gereklilikleri belirler.

- Emniyet standartlarının belirlenmesi ve tanımlanması.
- Emniyet performansının izlenmesi, ölçülmesi, iyileştirilmesi ve takibi.
- Değişiklik yönetimi.
- SMS'nin sürekli iyileştirilmesi.

Emniyet teşviki

MADDE 10 – (1) Emniyet yönetim sistemi içerisinde işletmeler, emniyet teşvikine ilişkin olarak aşağıdaki gereklilikleri sağlar.

- Eğitim ve öğretim.
- Emniyet iletişimi.

Küçük işletmeler

MADDE 11 – (1) Yirmi ve daha az personelin çalıştığı küçük ölçekli işletmeler; işletme faaliyetleri, gereksinimleri ve organizasyon yapılarına uygun şekilde emniyet yönetim sistemi kurar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Sorumluluk

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan kuralların yerine getirilerek uçuş emniyet yönetim sisteminin kurulmasından ve uygulanmasından işletmeler ve işletmelerde görevli tüm personel sorumludur.

İdari yaptırımlar

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen kurallara uymayan işletmelere ve ilgili personele Türk Sivil Havacılık Kanununda yer alan idari yaptırımlar ile ilgili diğer mevzuatta yer alan idari yaptırımlar uygulanır.

Yürürlük

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.